

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΑ 1

Ενότητα 1: Οι ψυχικές διαταραχές ως πρόβλημα δημόσιας υγείας

- 1.1 Ψυχικές Διαταραχές: Πρόβλημα ειδικών ομάδων ή πρόβλημα όλου του πληθυσμού;
- 1.2 Η μελέτη «Global Burden of Disease»
- 1.3 Ψυχικές Διαταραχές: Το μέγεθος του προβλήματος στον κόσμο και στην Ελλάδα
 - 1.3.1 Μερικά δεδομένα για τις ψυχικές διαταραχές παγκοσμίως:
 - 1.3.2 Ψυχικές Διαταραχές: Το μέγεθος του προβλήματος στην Ελλάδα
- 1.4 Ψυχική Υγεία και ειδικοί πληθυσμοί
 - 1.4.1 Ψυχική υγεία στους νέους
 - 1.4.2. Ψυχική υγεία στους ηλικιωμένους

Ενότητα 2: Τι είναι ψυχική διαταραχή – Προσπάθεια πρακτικού ορισμού τους

- 2.1 Τι είναι υγεία; Ο ολιστικός ορισμός του Π.Ο.Υ.
- 2.2 Ψυχική και Σωματική Υγεία: Συνέπειες από τον ορισμό του Π.Ο.Υ.
- 2.3 Τι είναι Ψυχική Ασθένεια; Η γνώμη των μη ειδικών
- 2.4 Τι είναι Σωματική Ασθένεια; Η γνώμη των μη ειδικών
- 2.5 Διάκριση Ψυχικών από τις Σωματικές Ασθένειες
- 2.6 Ένας απλοποιημένος ορισμός των Ψυχικών ασθενειών
- 2.7 Ένας «επιστημονικός» ορισμός των ψυχικών διαταραχών

Ενότητα 3: Εισαγωγή στην Αιτιότητα των Ψυχικών Διαταραχών

- 3.1 Εισαγωγή στην αιτιότητα – Τι είναι αίτιο μιας νόσου;
- 3.2 Το πολυπαραγοντικό μοντέλο του Rothman
- 3.3 Το Βιοψυχοκοινωνικό μοντέλο του George Engel.
- 3.4 Σύγκριση μεταξύ του στενού βιοϊατρικού και του βιοψυχοκοινωνικού μοντέλου
- 3.5 Το μοντέλο στρες- ευαλωτότητας

Ενότητα 4: Τι είναι Ψυχοπαθολογία

- 4.1 Ορισμός της φαινομενολογικής Ψυχοπαθολογίας κατά Andrew Sims
- 4.2 Κλινική ψυχοπαθολογία vs Κλινική Σημειολογία
- 4.3 Σύγκριση Παθολογικής και Ψυχιατρικής Εξέτασης
- 4.4 Προϋποθέσεις για την εξέταση

Ενότητα 5: Από το Σύμπτωμα στη Διάγνωση

- 5.1 Γιατί είναι απαραίτητη η διάγνωση
- 5.2 Θετικές και αρνητικές επιδράσεις της διάγνωσης
 - 5.2.1 Δραστηριότητα: Η «διάγνωση» της ομοφυλοφιλίας στο DSM.
- 5.3 Διάκριση ευρηματολογικής και αιτιολογικής διάγνωσης
- 5.4 Από το σύμπτωμα στη διάγνωση
- 5.5 Διαγνωστικά συστήματα και κριτήρια
 - 5.5.1 Ιστορική αναδρομή των διαγνωστικών συστημάτων και της ταξινόμησης
 - 5.5.2 Πρακτική χρησιμότητα της ταξινόμησης
 - 5.5.3 ICD & DSM: Τα δυο κυριότερα διαγνωστικά συστήματα στην Ψυχιατρική
 - 5.5.4 Τι είναι τα διαγνωστικά κριτήρια

5.5.5 Κλινικές περιγραφές και διαγνωστικές οδηγίες: η προσέγγιση του WHO

5.5.6 Περιορισμοί των διαγνωστικών κριτηρίων

Ενότητα 6: Περιγραφή των Ψυχικών Λειτουργιών

6.1 Ποια είδη ψυχικών λειτουργιών μας ενδιαφέρουν στην Ψυχιατρική

6.2 Οι Βασικές Ψυχικές Λειτουργίες

6.3 Πέρα από τις ψυχικές λειτουργίες: Η έννοια της εναισθησίας - επίγνωσης του νοσηρού

6.4 Πέρα από τις ψυχικές λειτουργίες: Η αξιολόγηση της λειτουργικότητας

6.4.1 Τι περιλαμβάνει η αξιολόγηση της λειτουργικότητας

6.4.2 Η έννοια του συνεχούς μεταξύ ψυχικής υγείας και ασθένειας.

6.4.3 Η αξιολόγηση της λειτουργικότητας στο CIS-R:

ΕΒΔΟΜΑΔΑ 2

Ενότητα 7: Διαταραχές της Σκέψης - Λόγου

7.1 Εισαγωγή στις διαταραχές της Σκέψης

7.1.1 Ένας (πιο) απλοποιημένος ορισμός των ψυχικών διαταραχών

7.2. Διάκριση της Σκέψης σε Δομή και Περιεχόμενο

7.3 Σκέψη και λόγος (Ομιλία)

7.4 Οι λειτουργίες της σκέψης

7.4.1 Φανταστική Σκέψη (Fantasy Thinking)

7.4.2 Φαντασιωσική Σκέψη (Imaginative Thinking)

7.4.3 Ορθολογική Σκέψη (Rational Thinking)

7.5 Η έννοια του Συνειρμού: Το βασικό στοιχείο της καλής δομής της σκέψης

7.6 Διάκριση των διαταραχών της σκέψης ως προς τη δομή / οργάνωση

7.7 Διαταραχές στη συνειρμική διαδικασία και συναφή συμπτώματα

7.7.1 Η Χάλαση του Συνειρμού (Loosening of Association)

7.7.2 Μοντέλο και παραδείγματα χάλασης συνειρμού

7.7.3 Κλινική εξέταση της χάλασης συνειρμού

7.7.4 Ιδεοφυγή: Μεταξύ ροής και συνειρμού

7.7.5 Υπερλεπτομερειακή σκέψη ή Παρεκβατικός Λόγος (Circumstantial Thinking)

7.7.6 Εφαπτομενικότητα ή Παράπλευρες απαντήσεις (Tangential Thinking)

7.7.7 Αλογικότητα ή Παραλογικότητα (Illogicality)

7.8 Διαταραχές της Ροής

A. Επιτάχυνση:

7.8.1 Ιδεόρροια

7.8.2 Πίεση στην Ομιλία / Λογόρροια (Pressure of Speech – Logorrhea)

7.8.3 Περισπάσιμη Ομιλία (Distractible Speech)

B. Επιβράδυνση:

7.8.4 Επιβράδυνση της σκέψης (Retardation)

7.8.5 Πενία λόγου / Πτωχεία Σκέψης (Poverty of Speech, Poverty of Thought)

7.8.6 Πενία του Περιεχομένου του Λόγου (Poverty of the content of Speech)

7.8.7 Ανακοπή Σκέψης (Thought Blocking)

7.9 Διαταραχές στην ολοκλήρωση της σκέψης

- 7.9.1 Εμμένουσα Σκέψη (Perseveration)
- 7.9.2 Στενωμένη Σκέψη ή μονοϊδεασμός σκέψης (Restricted Thinking)
- 7.9.3 Ιδεομηρυκασμός (Rumination)

7.10 Άλλες Διαταραχές της δομής της σκέψης / ομιλίας

- 7.10.1 Συμπαγής σκέψη (Concrete thinking)
- 7.10.2 Υπερπεριεκτική σκέψη (Over-inclusive thinking)
- 7.10.3 Νεολογισμοί – Νεολεξίες, Αγραμματισμοί – Παραγραμματισμοί

7.11 Διαταραχές της άρθρωσης, της έντασης και του τόνου του λόγου

- 7.11.1 Τραύλισμα, βατταρισμός – βραδυγλωσία
- 7.11.2 Δυσarthρία
- 7.11.3 Βωβότητα

7.12 Διαταραχές του ελέγχου και της κατοχής της σκέψης

- 7.12.1 Το βίωμα της απόσυρσης (ή απώλειας) της σκέψης (Thought withdrawal)
- 7.12.2 Το βίωμα της παρεμβολής ξένων σκέψεων (Thought Insertion)
- 7.12.3 Το βίωμα της εκπομπής της Σκέψης (Thought Broadcasting) ή της συμμετοχής των άλλων στη σκέψη (Thought Sharing)

7.13 Δραστηριότητα: Η κλινική εξέταση των διαταραχών της σκέψης

Ενότητα 8: Παραλήρημα και άλλες διαταραχές του περιεχομένου της Σκέψης

8.1 Εισαγωγή στις διαταραχές του περιεχομένου της Σκέψης

- 8.1.1 Οι παραληρητικές ιδέες (ή παραλήρημα)
- 8.1.2 Οι ιδεοληψίες
- 8.1.3 Οι υπερτιμημένες Ιδέες
- 8.2 Παραλήρημα (Delusion) – Ορισμός
- 8.3 Κριτική στον Ορισμό του Παραληρήματος
- 8.4 Δραστηριότητα: Εξετάζοντας τα κριτήρια του παραληρήματος
- 8.5 Δυό είδη Παραληρήματος: το Πρωτογενές ή αυτόχθον και το Δευτερογενές

8.6 Είδη Πρωτογενούς Παραληρήματος

- 8.6.1 Παραληρητική αντίληψη (Delusional perception)
- 8.6.2 Παραληρητική διαίσθηση (αυτόχθονες παραληρητικές ιδέες) (Delusional intuition)
- 8.6.3 Παραληρητική διάθεση (Delusional mood)
- 8.6.4 Παραληρητική μνήμη (Delusional memory)
- 8.7 Παραλήρημα Σύντονο προς τη Διάθεση: Ιδιαίτερη μορφή του Δευτερογενούς

8.8 Τα εσωτερικά χαρακτηριστικά των παραληρητικών ιδεών

- 8.8.1 Παραδοξότητα (Bizarre Delusions)
- 8.8.2 Επίπεδο οργάνωσης και συστηματοποίησης (Systematization)
- 8.8.3 Διυποκειμενική προφάνεια (Intersubjective evidence)
- 8.8.4 Συναισθηματικός αντίκτυπος (Emotional impact)
- 8.8.5 Εναρμόνιση με τη διάθεση (Mood congruence)
- 8.8.6 Συμπεριφορικός αντίκτυπος (Behavioral impact)

8.9 Το περιεχόμενο των Παραληρητικών Ιδεών

- 8.9.1 Παραληρητικές ιδέες δίωξης, συνομωσίας, κατασκόπευσης (Persecutory / Paranoid Delusion)
 - 8.9.2 Παραληρητικές ιδέες αναφοράς και συσχέτισης (Ideas of reference)
 - 8.9.3 Ζηλοτυπικό παραλήρημα ή νοσηρή ζηλοτυπία (Delusion of Infidelity / Morbid jealousy)
 - 8.9.4 Παραληρήματα ερωτικού περιεχομένου (Delusions of love / sexual-related delusions)
 - 8.9.5 Παραληρήματα Θρησκευτικού Περιεχομένου και αποκαλυπτικού - κοσμογονικού
 - 8.9.6 Παραληρήματα με παραφυσικές ή «ψευδοφυσικές» ερμηνείες
 - 8.9.7 Παραληρητικές ιδέες μεγαλείου και μεγαλειωδών ικανοτήτων (Grandiose Delusions)
 - 8.9.8 Παραληρητικές ιδέες ενοχής (Delusions of Guilt)
 - 8.9.9 Υποχονδριακές παραληρητικές ιδέες (Hypochondriacal Delusions)
 - 8.9.10 Ιδέες πτωχείας και μηδενιστικό παραλήρημα (Delusions of poverty and nihilistic delusions)
 - 8.9.11 Παραληρητική παραγνώριση (Delusional misidentification)
 - 8.9.12 Παραληρητική παρασίτωση (Delusional Infestation)
 - 8.9.13 Παραληρητικές ιδέες σχετικές με τη σωματική εμφάνιση (Delusions related to somatic appearance)
 - 8.9.14 Παραληρητικές ιδέες εξωτερικής επίδρασης (Delusions of Control)
- 8.10 Η Νευροβιολογία των παραληρητικών ιδεών

8.11 Ιδεοληψίες

- 8.11.1 Ορισμός ιδεοληψιών (Obsessions)
- 8.11.2 Ορισμός καταναγκασμών (Compulsions)
- 8.11.3 Μορφές Ιδεοληψιών (Form of Obsessions)
- 8.11.4 Θεματικό περιεχόμενο ιδεοληψιών (Content of Obsessions)

ΕΒΔΟΜΑΔΑ 3

Ενότητα 9: Διαταραχές της Αντίληψης

- 9.1 Εισαγωγή στις διαταραχές της Αντίληψης
 - 9.1.1 Μια βασική διάκριση: Αίσθηση vs Αντίληψη
 - 9.1.2 Μια δεύτερη διάκριση: Κατώτερη vs Ανώτερη Απαρτίωση
 - 9.1.3 Ταξινόμηση διαταραχών της Ανώτερης Απαρτίωσης της Αντίληψης

9.2 Ποσοτικές διαταραχές της Αντίληψης

9.3 Ποιοτικές διαταραχές I : Παισιθήσεις (Illusions)

- 9.3.1 Παρειδώλια
- 9.4 Δραστηριότητα: Παισιθήσεις

9.5 Ποιοτικές διαταραχές II: Ψευδαισθήσεις (Hallucinations)

- 9.5.1 Ορισμός Ψευδαισθήσεων
- 9.5.2 Δομικά χαρακτηριστικά των ψευδαισθήσεων στις πρωτογενείς ψυχικές διαταραχές
- 9.5.3 Διάκριση μεταξύ ψευδαισθήσεων και ψευδο-ψευδαισθήσεων
- 9.5.4 Τα εσωτερικά χαρακτηριστικά των ψευδαισθήσεων

9.6 Ταξινόμηση των Ψευδαισθήσεων ανάλογα με την αισθητηριακή τροπικότητα

9.7 Ακουστικές Ψευδαισθήσεις

9.7.1 Ακουστικές Ψευδαισθήσεις χαρακτηριστικές στη σχιζοφρένεια

9.7.2 Ακουστικές Ψευδαισθήσεις χαρακτηριστικές στις διαταραχές της διάθεσης

9.8 Δραστηριότητα: Ακουστικές ψευδαισθήσεις - Βίντεο

9.9 Οπτικές Ψευδαισθήσεις

9.10 Άλλες Ψευδαισθήσεις

9.10.1 Οσφρητικές και Γευστικές Ψευδαισθήσεις

9.10.2 Απτικές, κοιναισθητικές και σπλαγχνικές ψευδαισθήσεις

9.11 Ειδικές μορφές Ψευδαισθήσεων

9.11.1 Υπναγωγικές και Υπνοπομπικές ψευδαισθήσεις

9.11.2 Λειτουργικές ψευδαισθήσεις

9.11.3 Αντανεκλαστικές ψευδαισθήσεις

9.11.4 Εξωπεδικές ψευδαισθήσεις

9.12 Δραστηριότητα: Η νευροβιολογία των Ψευδαισθήσεων

ΕΒΔΟΜΑΔΑ 4

Ενότητα 10: Διαταραχές του Συναισθήματος

10.1 Θέματα ορολογίας / Διάκριση μεταξύ διάθεσης (mood) και συναισθήματος (affect)

10.2 Θεωρίες για το Συναίσθημα: Το νευροβιολογικό μοντέλο

10.3 Θεωρίες για το Συναίσθημα: Το ψυχολογικό μοντέλο

10.3.1 Η σχέση συναισθημάτων και σκέψεων-ερμηνειών

10.3.2 Η σχέση συναισθημάτων και σωματικών συμπτωμάτων

10.3.3 Η σχέση συναισθημάτων και συμπεριφορών

10.4 Τα εσωτερικά χαρακτηριστικά των συναισθημάτων

10.5 Διάκριση των συναισθημάτων κατά την πολικότητα και το είδος

10.5.1 Οι βασικοί κλάδοι

10.5.2 Δραστηριότητα: Οπτική αναγνώριση των συναισθημάτων

10.6 Διάκριση μεταξύ παθολογικού και φυσιολογικού συναισθήματος

10.6.1 Συνεχείς και ασυνεχείς κατανομές των συμπτωμάτων

10.6.2 Διάκριση με βάση τα ποσοτικά χαρακτηριστικά και την αντιδραστικότητα

10.6.3 Οι συνεχείς κατανομές είναι συχνές σε ιατρικές παθήσεις

10.7 Δραστηριότητα: Ορισμός του παθολογικού καταθλιπτικού και του παθολογικού ευφορικού συναισθήματος

10.8 Το δίπολο του Καταθλιπτικού και Ευφορικού Συναισθήματος

10.9 Το συναίσθημα του Άγχους

10.9.1 Ορισμός του άγχους

10.9.2 Το άγχος ως φυσιολογική εμπειρία

10.9.3 Άγχος και Απόδοση: η καμπύλη Yerkes & Dodson

- 10.9.4 Fight or Flight (or Freeze)
- 10.9.5 Τύποι παθολογικού άγχους
- 10.9.6 Το γνωστικο-συμπεριφορικό μοντέλο του άγχους
- 10.9.7 Άγχος και ψυχικές διαταραχές

10.10 Ευερεθιστότητα (Irritability)

10.11 Αηδία – Αποστροφή (Disgust)

10.12 Διαταραχές του συναισθήματος κατά το ρυθμό και τη μεταβολή

10.13 Διαταραχές κατά το εύρος διακύμανσης και την προσφορότητα -

ΕΒΔΟΜΑΔΑ 5

Ενότητα 11: Διαταραχές των Βιολογικών Λειτουργιών

11.1 Εισαγωγή στην ενότητα

11.2 Ο Ύπνος

- 11.2.1 Οι συνέπειες της έλλειψης του ύπνου
- 11.2.2 Γιατί κοιμόμαστε; Οι λειτουργίες του ύπνου
- 11.2.3 Τα Ηλεκτροφυσιολογικά στάδια του Ύπνου
- 11.2.4 Χρονική διάρκεια του ύπνου στον άνθρωπο
- 11.2.5 Κιρκαδιανοί ρυθμοί και χρονοβιολογία του ύπνου

11.3 Οι διαταραχές του Ύπνου

11.4 Αυπνία

- 11.4.1 Αυπνία – Επιδημιολογία
- 11.4.2 Αυπνία – Κλινική σταδιοποίηση
- 11.4.3 Αλκοόλ και Αυπνία – Μια σημαντική συννοσηρότητα
- 11.4.4 Διάκριση μεταξύ αυπνίας και μειωμένης ανάγκης για ύπνο στη μανία
- 11.4.5 Ηλικιωμένοι και αυπνία
- 11.5 Υπερυπνία
- 11.6 Άλλες διαταραχές του ύπνου

11.7 Πρόσληψη τροφής και υγρών

- 11.8 Διαταραχές πρόσληψης τροφής και υγρών
- 11.8.1 Μείωση της πρόσληψης τροφής ή/και υγρών
- 11.8.2 Υπάρχει ανορεξία στην Ψυχογενή ανορεξία;
- 11.8.1 Αύξηση της πρόσληψης τροφής ή/και υγρών

11.9 Αναπαραγωγική – Σεξουαλική λειτουργία

- 11.9.1 Σεξουαλικές δυσλειτουργίες στις ψυχικές διαταραχές

Ενότητα 12: Διαταραχές των Γνωστικών Λειτουργιών

- 12.1 Εισαγωγή στην ενότητα
- 12.2 Διαταραχές της Συνείδησης

- 12.2.1 Διαταραχές του επιπέδου της συνείδησης
- 12.2.2 Άλλες διαταραχές της συνείδησης (πλην του επιπέδου)
- 12.2.3 Αποπροσωποποίηση και Αποπραγματοποίηση

12.3 Διαταραχές του Προσανατολισμού

12.4 Διαταραχές της Προσοχής, της Συγκέντρωσης και της Μνήμης

- 12.4.1 Ορισμός Προσοχής και Συγκέντρωσης
- 12.4.2 Δραστηριότητα – Digit span test
- 12.4.3 Χαρακτηριστικά της Προσοχής
- 12.4.4 Διαταραχές της Προσοχής
- 12.4.5 Η μνήμη και οι διαταραχές της

12.5 Η εξέταση των γνωστικών λειτουργιών με το MMSE

Ενότητα 13: Διαταραχές της Βούλησης και της Ψυχοκινητικότητας

- 13.1 Εισαγωγή στην ενότητα
- 13.2 Διαταραχές της Βούλησης
- 13.3 Ποσοτικές Διαταραχές της Ψυχοκινητικότητας
- 13.4 Ποιοτικές Διαταραχές της Ψυχοκινητικότητας